

indskrænte mig til disse Bemærkninger, idet jeg anbefaler Andragendet til gunstig Overveielse.

Høgsbro: Den høitærede Minister kunde ikke forstaae, hvorledes vi, der mene, at Statens Seminarier kunde undværes, kom til et saadant Resultat; det meente han kunde ikke være af oeconomiske Grunde. Havde der været Tale om at nedsette Lønninger til høiere Embedsmænd, saa havde han kunnet forstaae det, men ikke hvor det gjaldt om Beføstningerne ved Folkelæreres Uddannelse. Den høitærede Minister kan da vel ikke mene, at vi skulde lade os bestemme i vor Afstemning med Hensyn til Statens Udgifter af, hvem disse Udgifter kom tilgode, enten det var de høiere Embedsmænd eller det var Folkelærere. Det, som det kommer an paa for os, kan fornuftigviis kun være Hensynet til selve Anvendelsen, til Sagen og ikke til Personerne. Vi forudsætte, at det er saaledes, den høitærede Minister gaaer frem med sine Forslag, og vi haabe ogsaa, at han forudsætter det Samme med Hensyn til os, idetmindste vil det gjøre vore Forhandlinger lettere og bedre, naar vi forudsætte Sligt om hinanden. Det, som bringer os til at foreslaae Seminarernes Nedlæggelse — kjøndt det ikke foreligger her, mene vi ganske vist, at det kunde og burde skee, — er det selv samme, som bringer os til undertiden at foreslaae Nedlættelse af høiere Lønninger, nemlig Dnsket om en hensigtsmæssigere Anvendelse af Statens Midler overeensstemmende med de Forhold, hvorunder vi for Tiden leve. Det er ganske rigtigt, at der har været en Tid, hvor Seminarierne vare nødvendige og gjorde en Nytte, som ikke kunde erstattes paa anden Maade; men denne Nødvendighed er ikke længer tilstede. Nu troe vi, at Summerne kunde anvendes paa en fornuftigere og hensigtsmæssigere Maade, og derfor ønske vi, at de maatte blive nedlagte. Den høitærede Minister meente, at Examenscommissionen havde viist, at Statsseminarierne vare meget bedre end de private Seminarier; men hvad Commissionen har viist, er kun, at der i Reglen er udgaaet fra Statsseminarierne flere, som

kunde bestaae bedre end de, der ere udgaaede fra de andre Seminarier; men dermed er det jo slet ikke sagt, at ikke disse andre Seminarier, naar de havde havt de samme Elever som Statsseminarierne, kunde have ført dem til det samme Maal; man kan ikke vente, at Forholdet skal være lige, saalange Statsseminarierne ere saa stærkt begunstigede fremfor de private. Concurrencen er ikke lige, derfor kan Udfaldet heller ikke blive lige. Jeg omtalte før, at Betalingen ved de private Seminarier er omtrent 70 Rd. — eller maaffee mere — for hver Elev, og ved Statsseminarierne kun 10 Rd. Dette er et tilstrækkeligt Beviis paa, at Forholdet ikke er lige, og saalænge dette Forhold ikke er forandret, kan man ikke gjøre en saadan Fordring som den, at de private Seminarier skulde dimittere ligesaa mange med Udfaldet „meget duelig“ som Statsseminarierne dimittere. Endnu mindre kan man drage nogen Slutning deraf, at en Deel Privatister, der jo aldeles frit kunne indstille sig til Examen, ikke bestaae eller bestaae med ringe Charakter; thi dem kan jo Ingen forhindre fra at gaae op, saaledes som Statens Seminarier kunne det med deres Elever, og Folgen deraf er naturligviis, at Privatister i Reglen bestaae flere end de, der gaae ud fra Statsseminarierne. Hvad der er beviist ved Examenscommissionen er, at i de sidste 2 Aar har $\frac{1}{4}$ af det Antal, der er bestaaet med „meget duelig“, gaaet ad privat Vej, nemlig 27 Privatdimitterede imod 86 fra Statsseminarierne, med andre Ord: det Maal, som Staten har sat for Seminarierne, kan naaes ad privat Vej, og det saaledes, at det endog skeer med et klækkeligt Antal. Dette viser, at der vil kunne naaes — idetmindste efter al menneffelig Rimelighed — et endnu større og bedre Resultat, naar den Begunstigelse falder bort, som for Tiden bestaaer for Statsseminarierne. Det er ganske vist, at vi, som Ministeren fremhævede, skulde have et fast Maal at føre Folkelærerne til, for at den rette Dannelse kan blive spredt omkring i Landet, men dette faste Maal stiller Staten jo ved den indførte Examen, og ved den Examenscommission, som den har dannet for at paasee, at disse Fordringer blive for-